

ارزیابی و تحلیل نقش حکمروایی خوب در شکل‌گیری رهیافت رشد هوشمند (مطالعه موردی: شهرستان کاشان)

احمد حجاریان (دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران).

Email: a.hajarian@ltr.ui.ac.ir

چکیده

امروزه رهیافت رشد هوشمند نقش بسیار مهمی در توسعه پایدار روستایی دارد. این رویکرد تلاش می‌کند کیفیت زندگی انسان‌ها را ارتقاء دهد و درصد پاسخگویی به مسائل و مشکلات اجتماعی-اقتصادی، زیست‌محیطی و کالبدی است و می‌تواند راهگشای مدیریت روستایی برای استفاده بهینه از امکانات و حل معضلات روستایی باشد. در واقع رهیافت رشد هوشمند می‌تواند مسیری را برای برون‌رفت از ناپایداری و رسیدن به توسعه پایدار را در نواحی روستایی فراهم نماید. لذا هدف این تحقیق بررسی وضعیت مؤلفه‌های حکمروایی خوب و رشد هوشمند در سکونتگاه‌های روستایی شهرستان کاشان می‌باشد. جامعه آماری پژوهش سرپرستان خانوارهای روستایی شهرستان کاشان بودند ($N=364482$) که با استفاده از جدول کرجسی-مورگان، حجم نمونه‌ی آماری ۳۷۹ نفر محاسبه گردید. به منظور دستیابی به نمونه‌ها در این پژوهش، از روش نمونه‌گیری چند مرحله‌ای استفاده گردید. مقدار آلفای کرونباخ بدست آمده برای شاخص‌های حکمروایی خوب برابر ۰/۷۵ و برای شاخص‌های رشد هوشمند ۰/۷۸ بدست آمده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از بسته نرم‌افزاری SPSS نسخه ۲۴ و AMOS استفاده شد. یافته‌ها و نتایج: بر اساس نتایج به دست آمده مؤلفه‌های حکمروایی خوب و رشد هوشمند به ترتیب با میانگین ۳/۱۲۰ و ۲/۶۴۳ در روستاهای شهرستان کاشان به ترتیب متوسط و پایین‌تر از حد مطلوب ارزیابی شده است و بین مؤلفه‌های حکمروایی خوب با آگاهی و رشد هوشمند روابط علی با شاخص‌های مطلوبی برآزش داشت ($RMSEA= 0/027$).

بر اساس یافته‌های تحقیق ارتقاء شاخص‌های قانونمندی، شفافیت، مسئولیت‌پذیری، کارایی و اثربخشی، مشارکت، اجماع‌گرایی، عدالت محوری و پاسخ‌گویی در توسعه رشد هوشمند اثرگذار می‌باشند.

واژگان کلیدی: رشد هوشمند، توسعه پایدار، حکمروایی خوب، سکونتگاه‌های روستایی، شهرستان کاشان

مقدمه

روستاهای هوشمند از مردم روستایی تشکیل شده است که برای کشف راه‌حل‌های عملی برای حل چالش‌های اساسی و بدست آوردن فرصت‌های جدید ابتکار عمل به خرج می‌دهند. بسیاری از آنها از تکنولوژی‌های دیجیتال جدید استفاده می‌کنند، اما این فقط یکی از ابزارهای موجود است. در تعریفی از روستای هوشمند روستایی است خودکفا و با روحیه توانمندسازی نیروی انسانی (بویژه جوانان روستایی) با استفاده از منابع طبیعی موجود در دسترس و فناوریهای مناسب روستایی که منجر به ترویج مدیریت غیرمتمرکز و ایجاد اشتغال با کمک سازمان‌های دولتی و غیردولتی می‌شود (Ramachandra et al, 2015:2).

از طرفی توسعه روستایی و مدیریت آن، موضوعی است که برای سیاستگذاران و برنامه‌ریزان به مساله‌ای چالش برانگیز تبدیل شده است (Merrell, 2022: 1). رویکردهای برون‌زا و از بالا به پایین و متمرکز، از سوی دولت‌های ملی، تفاوت‌های موجود را در مناطق روستایی و بین مناطق در نظر نمی‌گیرد (Lumineau et al., 2021: 503). بنابراین نگرش حکمروایی خوب با رویکردی دورن نگر و از پایین به بالا و استفاده از سازوکارهای موجود در نظام درونی و بیرونی خود به حل مسایل و مشکلات روستایی کمک می‌نماید. از همین رو نگرش جدید، ایجاد سازمان‌های محلی، افقی و فرابخشی به منظور رسیدن به اهداف توسعه پایدار و جامعه مدنی و نیز تقسیم وظایف بین حکومت‌های مرکزی و محلی و صلاحیت دار کردن شهروندان از اصول اساسی محسوب می‌شوند که با نظام اداری مرکزی، عمومی و بخشی مغایرت دارد. بنابراین، به دلیل پیچیده شدن وضعیت محیطی و رفتار عناصر گوناگون برای رسیدن به توسعه پایدار، بهره‌گیری از مفهوم حکمروایی مطلوب یا خوب با تمرکز بر معیارهایی همچون عدالت محوری، مشارکت و ... مطرح می‌شود.

روستاها به دلیل نقش کلیدی که امروزه در تاثیرگذاری در زمینه‌های امنیت غذایی، جمعیت و حتی به عنوان سرچشمه‌های مهاجرت در شرایط کنونی دارند همچنین با توجه به نابسامانی‌هایی که در اثر رشد برنامه‌ریزی نشده جمعیت روستاها، گسترش بی برنامه کالبدی سکونتگاه‌های روستایی و استفاده بی رویه از محیط‌زیست روستایی در دهه‌های اخیر ایجاد شده بر لزوم توجه به روستاها افزوده است. با مروری بر آمارهای مهاجرت‌های بی رویه روستایی و مشکلاتی که مهاجران با خود به مقصدهای مهاجرت می‌برند حاکی از تبعات غفلت از روستاهاست که به عنوان چالش‌های اساسی پیش روی مدیران کلان و محلی (دهیاران) و برنامه‌ریزان امر قرار دارد. بنابراین توجه به مدیریت روستایی در راستای رشد هوشمند نیازمند پژوهش‌های جدی‌تر و منظم‌تر می‌باشد. بنابراین، با توجه به مباحث یاد شده در منطقه مورد مطالعه برای دستیابی به توسعه پایدار بویژه در نواحی روستایی، باید استراتژی رشد هوشمند و شاخص‌های آن را مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد تا بتوان با استفاده از تحلیل بکارگیری حکمروایی خوب در راستای رشد هوشمند و شاخص‌های موثر بر آن در این نقاط، از قابلیت‌های رهیافت رشد هوشمند در مناطق روستایی بهره گرفت. بنابراین هدف پژوهش حاضر بررسی تاثیرات حکمروایی خوب بر رشد هوشمند را رسالت خویش قرار داده است. بنابراین سوال اصلی تحقیق بدینگونه است: حکمروایی خوب در شکل‌گیری شاخص‌های توسعه هوشمند روستایی در منطقه مورد مطالعه یعنی شهرستان کاشان به چه میزان بوده است؟

مبانی نظری

انجمن برنامه‌ریزی آمریکا رشد هوشمند را چنین تعریف می‌کند: رشد هوشمند به معنی استفاده از برنامه‌ریزی جامعی است برای: هدایت، طراحی، توسعه، تجدید حیات و ساختن جامعه‌ای برای همه‌کسانی که یک حس خاص از تعلق به مکان و جامعه را در خود دارند، توسعه انواع حمل‌ونقل، توزیع مناسب هزینه و منافع حاصل از توسعه، حفاظت و بالا بردن توان‌های منابع طبیعی و فرهنگی جامعه (Datta et al, 2018).

اصطلاح رشد هوشمند توسط پاریس انگلندرنینگ شهردار ماریلند از سال ۱۹۹۴ تا ۲۰۰۲ باب شد. می‌توان گفت که پایه‌های این نظریه در کشورهای کانادا و آمریکا، عکس‌العملی به تحولات آغاز شده از اوایل دهه ۱۹۶۰ بوده است (Aaboud et al., 2019). که از سه اصل اساسی: ۱- تراکم و فشردگی (محدود کردن گسترش افقی شهر) ۲- کاربری‌ها مختلط (کاربری‌های ترکیبی) با انواع مختلفی از گزینه‌های مسکن و ۳- اجرای شیوه‌های مختلف حمل و

نقل با گرایش به حمل و نقل عمومی، شهرپایه مدار و مناسب برای دوچرخه سواری، حمایت می کند (Chen et al., 2020).

رشد هوشمند گزینه هایی در حوزه مسکن، حمل و نقل، مشاغل و امکانات رفاهی (شامل خدمات اجتماعی، فرهنگی، تفریحی، آموزشی) ارائه می دهد و از برنامه ریزی های جامع برای هدایت، طراحی، توسعه، مدیریت، احیاء و ساخت جوامع استفاده می کند (Stefaniak et al, 2020). در یک سناریوی کلی رشد هوشمند، زمان و منابع را سرمایه گذاری کرده و زندگی جدیدی برای مرکز شهر و بافت های فرسوده و قدیمی فراهم می کند. رشد هوشمند توسعه مجدد نواحی توسعه یافته را مدنظر دارد، در واقع طرفداران رشد هوشمند پیش از آنکه درصد ساختن تأسیسات جدید باشند خواهان بهینه کردن تأسیسات موجود هستند (Tsimpo & Wodon, 2018). استراتژی های رشد هوشمند می توانند به واسطه حفظ تاریخ و هویت آن ها، مطبوع و زیست پذیرتر ساختن سکونتگاه های روستایی، توسعه اقتصادی پایدار، خلق گزینه های متنوع و استطاعت پذیرتر مسکن و حفظ پایداری اکولوژیک، مزایای چشمگیری برای اجتماعات روستایی داشته باشند (Tregear & Cooper, 2016).

در واقع رشد هوشمند یکی از استراتژی های برنامه ریزی منطقه ای است که هدف آن ایجاد تعادل منطقه ای و جلوگیری از تخریب در راستای اهداف توسعه پایدار است (Galli et al, 2020). به بیانی دیگر رشد هوشمند برنامه ریزی، طراحی و توسعه شهرها، شهرک ها، حومه ها و نواحی روستایی است که به دنبال ایجاد و ارتقای برابری اجتماعی، حس تعلق مکانی و اجتماعی و حفظ منابع طبیعی در کنار منابع فرهنگی است (Popovych, 2018).

یکی از وجوه توسعه پایدار حکمروایی خوب می باشد. امروزه حکمروایی مطلوب یکی از اهداف مورد تأکید بسیاری از کشورها بوده و این کشورها از طریق برنامه ریزی نهادها و دخالت بازیگران اجتماعی مختلف به دنبال دستیابی به این ایده می باشند (مانتینو، ۲۰۱۵) طی دهه گذشته الگوی حکمرانی خوب از سوی مجامع و سازمان های بین المللی و دولت ها مورد توجه قرار گرفته است چرا که به نظر می رسد در ادبیات توسعه میان حکمروایی خوب و توسعه پایدار ارتباط تنگاتنگی وجود دارد که در سطوح مختلف ملی تا محلی از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

در حقیقت، حکمروایی روستایی فرایند نوینی است که با داشتن اصول، معیارها و شاخصه های متفاوت از رویکردهای مطرح شده در نظام مدیریت روستایی پیش از خود، باعث توانمندسازی ساکنان نواحی روستایی در زمینه های مختلف می شود. مهمترین اصول، معیارها و شاخصه های حکمروایی خوب روستایی شامل مشارکت، پاسخگویی، مسئولیت پذیری، قانون محوری، شفافیت، کارایی و اثربخشی، عدالت و برابری و اجماع گرایی توافق جمعی می شود (رحمانی فضلی و همکاران، ۱۳۹۴: ۳۴).

حکمروایی خوب و میزان رشد هوشمند به عنوان دو مقوله مهم توسعه پایدار مطرح می شود (سفیری و شایسته، ۱۳۹۴: ۴۴). در تبیین چگونگی ارتباط حکمروایی خوب و رشد هوشمند باید ادعان داشت که یکی از وجوه رشد هوشمند، رابطه اجتماعی است و حکمروایی خوب از طریق ایجاد احساس اعتماد، امید به زندگی، مشارکت پذیری و تسهیل کنشگری جمعی و کنش بر اساس اعتماد متقابل و همدردی مشترک به افزایش میزان رشد هوشمند به عنوان یکی از شقوق توسعه پایدار کمک می نماید.

پیشینه نظری تحقیق

بررسی پیشینه تحقیق محقق را با مطالعات و تحقیقات دیگران در زمینه مسئله مورد نظر آشنا و باعث می‌شود مرزها و قلمرو تحقیق خود را بهتر پیش بینی نماید.

در تحقیقاتی که در مورد حکمروایی خوب صورت پذیرفته می‌توان به پژوهش‌های ذیل اشاره نمود:

خداپناه (۱۴۰۱) به شناسایی و تحلیل بازیگران اصلی و تأثیرگذار در حکمروایی خوب روستایی مورد مطالعه: شهرستان اردبیل پرداخته است. نتایج نشان داد رویکرد حکمروایی روستایی در اداره امور روستا، برای تقویت هدف‌های در نظر گرفته شده، همگرایی بین بازیگران ضروری و مشهود است. هرچند عملکرد سمن‌ها و شبکه‌های اجتماعی نقش بیشتری داشت، خروجی و نتایج نشان‌دهنده توافق و همگرایی بین تمام بازیگران بوده است و بازیگران بر سر اهداف تعیین شده مخالفت و واگرایی نداشتند

نوین و همکاران (۱۴۰۱) به بررسی توانمندسازی سکونت‌گاه‌های غیررسمی با تأکید بر شاخص‌های حکمروایی مطلوب شهری (مطالعه موردی: محلات غیررسمی کلان‌شهر تبریز) پرداختند. نتایج بررسی‌ها براساس شاخص‌های حکمروایی خوب شهری مشارکت، پاسخگویی، قانونمندی، عدالت، شفافیت، مسئولیت‌پذیری، اثربخشی و کارآمدی نشان‌دهنده آن است که میزان بهره‌گیری از حکمروایی مطلوب شهری در تبریز در سطح متوسط و پایینی قرار دارد.

مومنی و همکاران (۱۳۹۹) به بررسی اثرات حکمروایی خوب بر زیست‌پذیری سکونتگاه‌های پیراشهری در دهستان آدران پرداختند و چنین نتیجه گرفتند که رابطه قوی بین تمام شاخص‌های حکمروایی خوب و زیست‌پذیری برقرار است. در این بین متغیرهای عدالت محوری، مسئولیت‌پذیری، قانون‌محوری به ترتیب دارای بیشترین رابطه و متغیر شفافیت دارای کمترین رابطه با زیست‌پذیری بودند. می‌توان این گونه عنوان کرد رعایت عدالت از جانب مدیران محلی با استفاده از الگوی حکمروایی خوب باعث توزیع برابر امکانات و بهبود زیست‌پذیری و افزایش کیفیت زندگی هرچه بیشتر در مناطق روستاهای پیراشهری منطقه مورد مطالعه شده است.

همچنین در مورد پژوهش‌های که در مورد رشد هوشمند انجام شده به شرح ذیل می‌باشد:

بابائی و همکاران (۱۴۰۰) معتقدند که شرایط مناسبی برای رشد هوشمند در روستاهای دهستان نازلو- شهرستان ارومیه وجود ندارد و اکثر روستاها از نظر وضعیت شاخص‌های اکولوژیکی وضعیت به مراتب بدتری نسبت به سایر شاخص‌ها دارند. رکن الدین افتخاری و همکاران (۱۳۹۹) معتقدند که هر چند روستاهای پیراشهری تهران در مسیر توسعه خود بسیار از رشد و گسترش شهرها و روابط با آن‌ها متأثر هستند، این تأثیر بیشتر به شکل افزایش جمعیت و گسترش کالبدی سکونتگاه‌های روستایی پیرامون شهرها تجلی می‌یابد و کمتر نشانی از توسعه اقتصادی و اجتماعی و اکولوژیکی در چارچوب توسعه پایدار روستایی را با خوددارند. و هیچ‌یک از روستاها در وضعیت رشد هوشمند نیستند. عنابستانی و کلاته‌میمری (۱۳۹۹) و عنابستانی و جوانشیری (۱۳۹۵) به بررسی شاخص‌های موثر در شکل‌گیری توسعه هوشمند روستایی پرداخته و مشخص نموده‌اند که شاخص‌های اقتصادی و کالبدی بیشترین نقش را در این زمینه به خود اختصاص داده‌اند.

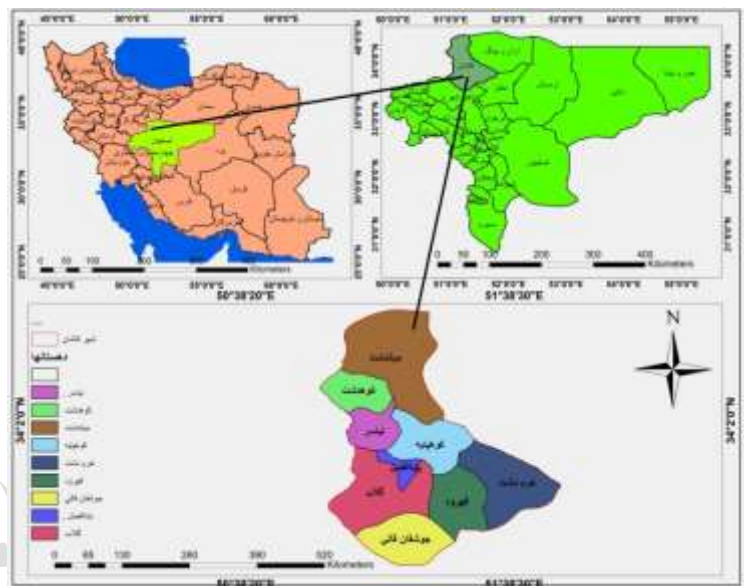
مک گوایر و همکاران (۲۰۱۲) حداکثر رساندن دسترسی در مناطق روستایی ایرلند شمالی (۲۰۱۲-۲۰۱۴) را با برنامه توسعه روستایی "هوشمند" که دانش محلی را با اهداف دولتی برای کاهش فقر و انزوا پیوند می‌دهد بررسی کردند و به این نتیجه رسیدند که سیاست‌های مقابله با فقر روستایی با رویکرد «از بالا به پایین» باید با دانش محلی انجام شود و موفق‌ترین مداخله بهبود دسترسی به خدمات محلی بود. با این حال، این نتیجه به شدت به یک شبکه پشتیبانی حمل و نقل روستایی قوی وابسته است. بر اساس مطالعات فوق به دلیل اهمیت موضوع و نقش حکمروایی در توسعه زیرساخت-

های رشد هوشمند و ضعف موجود در ادبیات مرتبط با شاخص های رشد هوشمند و حکمروایی خوب در مناطق روستایی ایران، جامعه روستایی شهرستان کاشان به عنوان جامعه نمونه انتخاب شد.

روش شناسی تحقیق

قلمرو جغرافیایی تحقیق

شهرستان کاشان دارای ۱۰ دهستان و ۲۰۱ آبادی ساکن است. همچنین، دارای وسعتی در حدود ۱۰ هزار کیلومترمربع است. بر اساس آخرین سرشماری نفوس و مسکن جمعیت این شهرستان حدود ۶۰۰ هزار نفر است (سالنامه آماری استانداری اصفهان، ۱۳۹۵).

شکل شماره ۱. موقعیت شهرستان کاشان

این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ چگونگی جمع‌آوری داده‌ها پیمایشی است. جامعه آماری پژوهش سرپرستان خانوارهای روستایی شهرستان کاشان بودند ($N=364482$) که با استفاده از جدول کرجسی- مورگان حجم نمونه‌ی آماری ۳۷۹ نفر محاسبه گردید. براساس سرشماری سال ۱۳۹۵ شهرستان کاشان دارای چهار بخش مرکزی، برزک، قمصر و نیاسر است. بخش مرکزی شهرستان کاشان شامل دهستان‌های میاندشت، کوهپایه و خرم دشت می‌باشد و بخش برزک شامل دهستان گلاب و بابا افضل است. همچنین بخش قمصر و نیاسر به ترتیب دارای دهستان‌های قهرود، جوشقان، نیاسر و کوهدشت می‌باشد (جدول ۱).

جدول ۱. چهارچوب نمونه‌گیری و اسامی بخش و دهستان‌های شهرستان کاشان

شهرستان کاشان	تعداد کل خانوار	دهستان	تعداد آبادی
بخش مرکزی	۶۴۹۰۰	میاندشت	۱۵
		کوهپایه	۲۰
		خرم دشت	۱۵

۴	گلاب	۲۹۸۲	برزک
۱۱	باباافضل		
۵	قهرود	۲۶۴۹	قمصر
۲	جوشقان		
۱۸	نیاسر	۳۳۶۴	نیاسر
۱۰	کوهدشت		
	-		جمع کل

منبع: مرکز آمار ایران سرشماری سال ۱۳۹۵

به منظور دستیابی به نمونه‌ها در این پژوهش، از روش نمونه‌گیری چند مرحله‌ای استفاده گردید. به طوری که در مرحله اول این نمونه‌گیری، از هر بخش به تناسب تعداد خانوار آن، حجم نمونه تعیین گردید. در مرحله دوم، با توجه به تعداد زیاد روستاها در هر دهستان از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای با انتساب متناسب بهره گرفته شد. بطوری‌که روستاها به تفکیک سه گروه اصلی با جمعیت زیر ۵۰ خانوار، ۵۰ تا ۱۰۰ خانوار و بالای ۱۰۰ خانوار به روش انتساب متناسب از بین دهستان‌ها انتخاب شدند. که شامل ۳۶ روستا گردید. به این ترتیب ۳۶ روستا از بین روستاهای زیر ۵۰ خانوار و به عبارتی ۴ روستا از هر دهستان، ۹ روستا از بین روستاهای بین ۵۰ تا ۱۰۰ خانوار و به عبارتی یک روستا از هر دهستان و ۹ روستا از بین روستاهای بالای ۱۰۰ خانوار به عبارتی یک روستا از هر دهستان بصورت تصادفی انتخاب شدند (جدول ۲). تعیین تعداد خانوار روستاهای نمونه دهستان‌ها براساس تعداد خانوار و با استفاده از روش تعیین حجم نمونه سهمیه متناسب تخصیص داده شد. به منظور دستیابی به خانوارهای نمونه در هر یک از روستاهای منتخب نیز از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده شد (جدول ۳).

جدول ۲. روستاهای منتخب و طبقه‌بندی شده از جامعه آماری مورد مطالعه

دهستان	روستاهای زیر ۵۰ خانوار		روستاهای بین ۵۰ تا ۱۰۰ خانوار		روستاهای بالای ۱۰۰ خانوار	
	روستا	تعداد خانوار	روستا	تعداد خانوار	روستا	تعداد خانوار
میاندشت	مهرآباد	۳۵	آب شیرین	۸۴	خزلق	۴۰۷
	یحی آباد	۲۱				
	باغ شاه	۱۹				
	باقرآباد	۱۴				
باباافضل	بنابه	۱۸	سادیان	۹۳	مرق	۱۱۹
	سعدآباد	۲۹				
	نابر	۳۰				
	باقرآباد	۹				
کوهدشت	قه	۴۸	ون	۷۶	کله	۱۶۴
	بادام شیرین	۳۹				
	سلخنو	۴۶				
	برزآباد	۲۱				
نیاسر	مشهداردهال	۳۸	غیاث آباد	۷۲	ارمک	۱۲۹

				۳۶	اکبرآباد	
				۴۹	اسحاق آباد	
				۳۷	برزآباد	
۵۴۶	استرک	۶۹	داربید بالا	۳۹	الزک	جوشقان
				۱۴	کلوخ	
				۳۴	داربید وسطی	
				۴۹	فتح آباد	
۱۲۶	قهرود	۹۶	جویان	۲۱	حسین آباد	قهرود
				۲۳	قرآن	
				۲۴	مسلم آباد	
				۲۶	فتح آباد	
۴۷۰	ویدوج	۶۴	ورکان	۵۰	بنداش	گلاب
				۴۹	تجره	
				۳۸	ارنجن	
				۴۰	ویدیجا	
۱۱۰	شادیان	۶۰	خرمدشت	۱۳	احمد آباد	خرم دشت
				۳۲	چاله قره	
				۵۰	جعفرآباد	
				۳۰	ده زیره	
۴۵۱	استرک	۷۰	کوهپایه	۱۳	صفی آباد	کوهپایه
				۴۶	یزد آباد	
				۱۲	عباس آباد	
				۲۶	فتح آباد	
۲۵۲۲	۹	۶۸۴	۹	۱۱۱۸	۳۶	جمع کل
۱۶۴	-	۸۸	-	۱۲۷	-	نمونه منتخب

منبع: مرکز آمار ایران سرشماری سال ۱۳۹۵، یافته‌های تحقیق، ۱۴۰۰

جدول ۳. تعداد نمونه برآورد شده براساس دهستان و روستاهای منتخب

دهستان	روستا	تعداد کل خانوار	تعداد خانوار نمونه	دهستان	روستا	تعداد کل خانوار	تعداد خانوار نمونه
میاندشت	خزلق	۴۰۷	۴۲	نیاسر	ارمک	۱۲۹	۲۰
	آب سفید	۸۴	۲۱		غیاث آباد	۷۲	۱۸
	مهرآباد	۳۵	۱۱		مشهداردهال	۳۸	۱۲
	یحیی آباد	۲۱	۲۱		اکبرآباد	۳۶	۱۴

۱۵	۴۹	اسحاق آباد		۱۱	۱۹	باغ شاه		
۱۵	۳۷	برزآباد		۱۲	۱۴	باقرآباد		
۳۹	۵۴۶	استرک	جوشقان	۱۳	۱۱۹	مرق	باباافضل	
۲۰	۶۹	داربید بالا		۱۴	۹۳	سادیان		
۱۴	۳۹	الزک		۱۲	۱۸	بنابه		
۱۴	۱۴	کلوخ		۱۳	۲۹	سعدآباد		
۱۵	۳۴	داربید وسطی		۱۳	۳۰	نابر		
۱۶	۴۹	فتح آباد		۱۱	۹	باقرآباد		
۱۸	۱۲۶	قهرود		۲۳	۱۶۴	کله		کوهدشت
۱۵	۹۶	جوینان		۱۷	۷۶	ون		
۱۱	۲۱	حسین آباد	۱۵	۴۸	قه			
۱۱	۲۳	قرآن	۱۴	۳۹	بادام شیرین			
۱۱	۲۴	مسلم آباد	۱۴	۴۶	سلخنو			
۱۱	۲۶	فتح آباد	۱۱	۲۱	برزآباد			
۱۸	۱۱۰	شادیان	۲۲	۴۷۰	ویدیج	گلاب		
۱۶	۶۰	خرمدشت	۵۱	۶۴	ورکان			
۹	۱۳	احمد آباد	۱۵	۵۰	بنداش			
۱۰	۳۲	چاله قره	۱۵	۴۹	تجره			
۱۶	۵۰	جعفرآباد	۱۵	۳۸	ارنجن			
	۳۰	ده زیره	۱۴	۴۰	ویدیجا			
			۱۴	۴۵۱	استرک		کوهپایه	
			۱۷	۷۰	کوهپایه			
			۱۶	۱۳	صفی آباد			
			۱۵	۴۶	یزد آباد			
			۱۲	۱۲	عباس آباد			
			۱۲	۲۶	فتح آباد			

منبع: مرکز آمار ایران سرشماری سال ۱۳۹۵، یافته‌های تحقیق، ۱۴۰۰

روایی صورتی پرسشنامه توسط اساتید گروه جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشکده جغرافیا دانشگاه مورد تأیید قرار گرفت. به منظور سنجش پایایی پرسشنامه، از آزمون کرونباخ آلفا استفاده شد. جدول زیر نشان دهنده میزان پارامتر آلفا برای مقیاس‌های سنجش در این مطالعه می‌باشد (جدول ۴). در پژوهش حاضر شاخص‌های مورد استفاده برای حکمروایی خوب شاخص‌های مولفه قانونمندی، شفافیت، مسئولیت‌پذیری، کارایی و اثربخشی، مشارکت، اجماع‌گرایی، عدالت محوری و پاسخ‌گویی می‌باشد. همچنین شاخص‌های رشد هوشمند که مورد استفاده قرار گرفته‌اند شامل پایداری اقتصاد محلی، ارتقاء کیفیت محیطی، تراکم و توسعه فشرده، ارتقاء کیفیت مسکن، حمل و نقل و ارتباطات، پایداری اجتماع محلی، بهبود بافت کالبدی است. (جدول ۴)

جدول ۴. مولفه ها و شاخص های رشد هوشمند و میزان پایایی آن

ضریب آلفا هر مولفه	شاخص ها	مولفه اصلی
۰/۸۳	کاهش نرخ هزینه های اقتصادی خانوارهای روستایی، بهره‌وری از زیرساختهای موجود در راستای افزایش اشتغال و درآمد روستاییان، میزان حمایت از برنامه‌های توسعه های اقتصادی توسط جامعه محلی، افزایش نوآوری در فعالیت های اقتصادی (بازاریابی جدید و غیره)، کاهش بار تکفل در خانوارهای روستایی، ایجاد فرصت های شغلی بیشتر و بهتر در روستا، حرکت جامعه روستایی به سمت جامعه خوداتکایی در تولید، افزایش سرمایه گذاری در فرایند کسب و کارهای نوآورانه، میزان استفاده از منابع محلی در راستای تقویت اقتصاد روستایی، افزایش روحیه کارآفرینی، راه اندازی و ترویج کسب و کارهای جدید محلی، میزان کاهش فقر در بین خانوارهای روستایی	پایداری اقتصاد محلی
۰/۷۵	میزان محافظت از اراضی کشاورزی و باغات روستا توسط مردم و مدیران محلی، میزان حفاظت از آثار و یادمان‌های تاریخی و فرهنگی در روستا، محافظت از چشم‌اندازها و اکوسیستم های طبیعی در روستا، میزان تشویق به توسعه مجدد نواحی طبیعی و تاریخی روستا و پیرامون، نحوه مدیریت مصرف بهینه سوخت و انرژی در روستا، میزان استفاده از انرژی‌های پاک و تجدید پذیر در روستا، رضایت از کاهش آلودگیهای زیست‌محیطی در روستا	ارتقاء کیفیت محیطی
۰/۷۶	میزان ساخت و طراحی فشرده در بافت کالبدی سکونتگاه های روستایی، میزان توسعه واحدهای مسکونی در خارج از محدوده مصوب طرح هادی روستا، میزان فعالیت فشرده (کشاورزی و غیرکشاورزی) سکونتگاه های روستایی، میزان رضایت از ادغام کاربری های با تراکم بالا در روستا، رضایت‌مندی روستاییان از تراکم جمعیت موجود در بافت روستا، وجود کاربری‌های ناسازگار در روستا (گورستان، غسلخانه، کشتگاه و غیره)، میزان نظارت بر ساخت و سازها توسط دهیار برای هدایت توسعه فیزیکی روستا	تراکم و توسعه فشرده
۰/۷۱	میزان استفاده از الگوهای گوناگون مسکن در روستا، نحوه ارائه طراحی مناسب ساختمانها جهت جلوگیری از اتلاف انرژی در آنها ، رضایت‌مندی از ارائه مسکن بر حسب نیاز خانواده‌ها، وجود مساکن چند خانواره در بافت روستا، میزان رضایت‌مندی از ساخت مسکن برای سلايق مختلف و نیازهای خاص، میزان بازسازی و تجدید بنا در مناطق قدیمی بافت سکونتگاه های روستایی، تلاش برای کاهش فاصله بین مسکن و محل کار و تحصیل، میزان کاهش فاصله بین محل سکونت و تامین نیازهای روزانه	ارتقاء کیفیت مسکن (۰,۷۲)

۰/۷۸	رضایت از هزینه های حمل و نقل در سکونتگاه های روستایی، ارتقا کیفیت دسترسی ها به خدمات و امکانات در روستا، میزان رضایت از دسترسی به وسایل حمل و نقل عمومی (تاکسی، اتوبوس، مینی بوس و غیره) در روستا، میزان رضایت مندی از افزایش روابط روستا با بیرون از آن (شهر و روستاهای دیگر)، افزایش روحیه مشارکت پذیری روستاییان (مرد و زن) با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات، میزان رضایت مندی از توسعه و ترویج فناوری اطلاعات و ارتباطات (Ict) در روستا، رضایت مندی از بهبود ارتباطات جاده ای، پیاده روها و مسیرهای مواصلاتی مهم سکونتگاه های روستایی، میزان رضایت از سیستم های پرداخت هوشمند برای مالیات محلی و هزینه، میزان بهره مندی از راه حل های تکنولوژیکی در راستای دستیابی به زندگی پایدار، میزان رضایت از دسترسی به فناوری، ابتکار و نوآوری در محیط روستا	حمل و نقل و ارتباطات
۰/۸۳	روند افزایشی حضور افراد دارای تحصیلات عالی در روستا، افزایش تمایل افراد تحصیل کرده به ماندگاری در روستا، میزان رضایت مندی روستاییان از احساس رفاه و خوشبختی در روستا، میزان رضایت مندی از احساس امنیت اجتماعی در روستا، رضایت روستاییان از ارتقای کیفیت زندگی در محیط روستا، میزان مشارکت روستاییان در تصمیم گیری برای پروژه ها از سوی مدیران محلی، میزان مشارکت روستاییان در فرایند اجرای پروژه ها از سوی مدیران محلی، میزان مشارکت روستاییان در فرایند بهره برداری و نگهداری پروژه ها از سوی مدیران محلی، میزان اعتماد روستاییان به مدیران محلی و برنامه ریزان روستایی	پایداری اجتماع محلی
۰/۸۵	نحوه دسترسی به خدمات در مناطق مختلف بافت کالبدی سکونتگاه، اقدامات انجام شده در بازآفرینی بافت فرسوده روستا، تشویق توسعه درون زرا در فرایند توسعه سکونتگاه، ارتقاء کیفیت دسترسی ها (سواره و پیاده) در سطح بافت، سهم و سرانه کاربری خدماتی به کاربری های خدماتی در بافت، توجه به کاربری های ترکیبی (مختلط) در سطح بافت سکونتگاه، رضایت از کیفیت بصری فضاهای عمومی (نمای بیرونی ساختمان ها، شبکه معابر و عناصر آن ها) روستا، رضایت مردم از نحوه حفاظت از بناهای باارزش و تاریخی روستا.	بهبود بافت کالبدی
۰/۸۱	تغییر بافت فیزیکی، تصمیم سازی و شرکت در جلسات، پاک نگه داشتن روستا، اطلاع رسانی در زمینه فعالیت ها و اقدامات، مشارکت در هنگام برگزاری انتخابات، بهبود کسب و کار در روستا	مشارکت
۰/۷۳	احترام گذاشتن به حقوق دیگران، رضایت در دسترسی به خدمات و امکانات، حل و فصل درگیری و تعارضات قومی، دیدن موارد خلاف قانون و مقررات، تنش و درگیری دسته جمعی و اختلافات	قانونمندی
۰/۸۱	تاثیر پاسخگویی مدیران با مشارکت مردم، با آرامی و بدون خشونت صحبت کردن، حضور مردم در جلسات پاسخگویی، میزان تشریح برنامه ها و کارها، اعتقاد داشتن بر اصل پاسخگویی در برابر مردم	پاسخگویی
۰/۷۳	جواب دادن به درخواست های مردم، احساس آرامش در هنگام برخورد با شما، احساس مسئولیت در برابر وظایف محوله شده، انتخاب افراد با صلاحیت و مسئولیت پذیر، رضایت از	مسئولیت پذیری

	مسئولیت پذیری ، سپردن مسئولیت به فرد دارای تخصص	
۰/۷۵	همفکری و توافق جمعی در امورات مهم روستا، رابطه دوستی و صمیمیت مردم و مدیران، توافق جمعی در حل مسائل بحرانی روستا، نگرش اهالی روستا به کار جمعی، مرجع حل اختلافات روستا	اجماع گرایی
۰/۷۳	توزیع امکانات به طور مساوی بین مردم، احترام گذاشتن به حقوق شهروندان، توجه کردن به فقرا و درحایشه مانده ها، انتقال شکایات مردم به نهادهای فرادست، قرار گرفتن زنان در صدر کارهای دولتی	عدالت محوری
۰/۷۷	رضایت از ارائه خدماتی که ارائه می‌دهید، بهبود و اصلاح ساختارها و روش های سنتی، رضایت از سیستم دفع زباله، احساس رضایت در خصوص عمران و آبادانی روستا، حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی، حضور مردم در پیشبرد و کارایی پروژه ها	کارایی و اثر بخشی
۰/۷۱	انجام اقدامات بدون آگاهی و اطلاع رسانی، آگاهی از انجام پروژه ها در اسرع وقت، پنهان کاری مدیران و بی اعتمادی مردم، صادق و امانتداری در اطلاعات مورد نیاز، شفاف سازی در ارائه خدمات و تسهیلات	شفافیت
	<p>مأخذ: مومنی و همکاران(۱۳۹۹)، کیانی و رئیسی (۱۳۹۴)، رزاقی اصل و خوشقدم(۱۳۹۴)، عنابستانی و کلاته‌میمری (۱۳۹۹)، عنابستانی و جوانشیری (۱۳۹۵)، ضربایی و همکاران (۱۳۹۱)، نسترن و همکاران (۱۳۹۲)، سعیدی رضوانی و خستو (۱۳۸۸)، دستورالعمل رشد هوشمند برای فعالیت در اجتماعات روستایی، ۲۰۱۰، ص. ۸، به نقل از بیات و همکاران، (۱۳۹۵)، دیوسالار و همکاران، (۱۳۹۷)، رکن‌الدین افتخاری و همکاران (۱۳۹۹)، رهنما و عباس زاده (۱۳۸۷)، (بیات و همکاران (۱۳۹۵)، حسین زاده دلیر و صفری (۱۳۹۱)، رحیمی و همکاران (۱۳۹۶)، محمودزاده و عابدینی (۱۳۹۸)، قربانی و نوشاد، (۱۳۸۷)، عبدالهی و خدامان (۱۳۹۵)، Profiroiu & Radulescu (2019), Anabestani & Javanshiri (2018), Aziiza & Susanto (۲۰۲۰), NOAA coastal and waterfront smart growth (۲۰۱۰), □□□□□□ (۲۰۱۰), □□□□□□ & De Proprise (2011), Ye et al. (2005), Litman (2013), SGN, (2012), ICMA, (۲۰۰۲), Zavratnik et al. (2020), Atkočiūnienė & Vazonienė (2019), Litman (۲۰۲۰), Visvizi & Ivras (۲۰۱۳)</p>	

بحث و یافته ها

یافته‌های پژوهش در دو بخش مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است که در بخش اول یافته‌های توصیفی و در بخش دوم یافته‌های استنباطی مورد بررسی قرار گرفته است.

ویژگی‌های توصیفی جامعه آماری تحقیق

یافته های تحقیق نشان داد که جامعه آماری مورد مطالعه از نظر جنسیت، ۱۶/۴ درصد زن و ۸۳/۶ درصد مرد بودند. از نظر تحصیلات ۴۶/۷ درصد از پاسخگویان سواد خواندن و نوشتن، ۴۸/۳ درصد دارای مدرک سیکل ، ۴/۲ درصد دارای

مدرک تحصیلی دیپلم و ۰/۸ درصد دارای مدرک لیسانس بودند. میانگین سن پاسخگویان ۴۷/۷ (انحراف معیار: ۹/۵۵) سال بود که جوان ترین آن ها ۲۰ سال و مسن ترین آن ها ۵۴ سال داشت.

بررسی وضعیت حکمروایی خوب در روستاهای شهرستان کاشان

به جهت بررسی نرمال بوده داده‌ها با توجه به آماره کلموگروف - اسمیرنوف برای ابعاد تحقیق و سطح معناداری که کمتر از ۰/۰۵ است، داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار بودند. همچنین به منظور بررسی وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب در روستاهای شهرستان کاشان از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده شده است. با توجه به این که پرسشنامه از طیف پنج گزینه‌ای لیکرت استفاده شده است بنابراین عدد ۳ را به عنوان میانگین مطلوب در نظر گرفته شده است و نتایج به دست آمده را از نظر مطلوبیت با این میانگین (۳) سنجیده می‌شود. بنابراین اگر میانگین به دست آمده کوچکتر از میانگین مطلوب باشد وضعیت شاخص مورد بررسی نامطلوب و اگر میانگین به دست آمده بزرگتر از میانگین مطلوب باشد شاخص مورد نظر در وضعیت مطلوب قرار دارد. نتایج آزمون نشان می‌دهد که از میان ۸ مولفه مورد بررسی میانگین ۵ شاخص بالاتر از میانگین مطلوب و میانگین ۳ شاخص پایین‌تر از میانگین مطلوب است. از میان شاخص‌های مورد بررسی شاخص قانونمندی با میانگین ۳/۶۹۸ بیشترین میانگین را به خود اختصاص داده است و به عبارتی مطلوب‌ترین شاخص حکمروایی خوب در روستاهای شهرستان کاشان است. همچنین شاخص پاسخگویی بامیانگین ۲/۷۶۷ کمترین میانگین را در بین شاخص‌های مورد بررسی به خود اختصاص داده است و به عبارتی نامطلوب‌ترین شاخص حکمروایی خوب در روستاهای شهرستان کاشان است. در مجموع حکمروایی خوب روستایی با میانگین ۳/۱۲۰ در روستاهای شهرستان کاشان در حد متوسط ارزیابی شده است (جدول ۵). در روستاهایی که بالای ۱۰۰ خانوار می‌باشد (از جمله مرق و خزلق و خرم‌دشت) مهمترین شاخص حکمروایی خوب، شاخص شفافیت می‌باشد و در روستاهای دارای ۵۰ خانوار شاخص مشارکت دارای بیشترین مقدار می‌باشد. همچنین در روستاهای زیر ۵۰ خانوار تنها شاخص مسئولیت پذیری دارای بیشترین مقدار می‌باشد.

جدول ۵. بررسی وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب در روستاهای شهرستان کاشان با استفاده از آزمون

تی تک نمونه‌ای

مطلوبیت عدد مورد آزمون=۳						
شاخص	مقدار آماره (t)	میانگین عددی	سطح معنی داری	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان	
					حد بالا	حد پایین
مشارکت	۸/۳۳۲	۳/۳۸۰	۰/۰۰۰	۰/۲۷۰	-۰/۱۶۵	۰/۳۶۶
قانونمندی	۵/۶۶۷	۳/۶۹۸	۰/۰۰۰	۰/۳۰۲	-۰/۱۸۹	۰/۴۳۴
پاسخگویی	۳/۶۶۵	۲/۷۶۷	۰/۰۰۰	-۰/۲۳۳	-۰/۱۵۸	-۰/۲۹۸
مسئولیت پذیری	-۷/۷۳۳	۲/۸۵۶	۰/۰۰۰	-۰/۱۴۴	-۰/۰۹۳	-۰/۲۰۷
اجماع گرایی	-۵/۱۲۱	۲/۸۱۲	۰/۰۰۰	-۰/۱۸۸	-۰/۱۰۶	-۰/۲۵۴
عدالت محوری	۵/۴۹۸	۳/۱۴۳	۰/۰۰۰	۰/۱۴۳	۰/۲۵۸	۰/۰۸۹
کارایی و اثر بخشی	۸/۵۴۵	۳/۱۳۸	۰/۰۰۰	۰/۱۶۲	-۰/۱۱۱	۰/۲۵۲
شفافیت	۶/۳۳۴	۳/۱۶۹	۰/۰۰۰	۰/۱۳۱	-۰/۰۷۴	۰/۳۰۳

۰/۲۵۳	-۰/۱۱۲	۰/۱۶۱	۰/۰۰۰	۳/۱۲۰	۸/۵۴۴	مجموع حکمروایی خوب روستایی
-------	--------	-------	-------	-------	-------	----------------------------

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

بررسی وضعیت میزان رشد هوشمند خانوارهای روستایی در شهرستان کاشان

در این پژوهش برای سنجش میزان رشد هوشمند از هفت مؤلفه مولفه های پایداری اقتصاد محلی، ارتقاء کیفیت محیطی، تراکم و توسعه فشرده، ارتقاء کیفیت مسکن، حمل و نقل و ارتباطات، پایداری اجتماع محلی، بهبود بافت کالبدی استفاده شده است. جهت بررسی وضعیت میزان رشد هوشمند خانوارهای روستایی در شهرستان کاشان از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده شده است. نتایج آزمون نشان داد که سطح معناداری به دست آمده برای همه شاخص‌ها از سطح معناداری ۰/۰۵ کوچکتر است. بنابراین نتایج آزمون با ضریب اطمینان ۹۵ درصد قابل قبول است. نتایج نشان داد که از وضعیت شاخص‌های میزان رشد هوشمند در روستاهای شهرستان کاشان در شرایط مطلوبی قرار ندارد و میانگین به دست آمده شاخص‌ها همگی پایین‌تر از میانگین مطلوب است. از میان شاخص‌های مورد بررسی وضعیت شاخص پایداری اجتماع محلی با میانگین ۲/۸۳۶ به نسبت سایر شاخص‌ها در شرایط مناسب‌تری قرار دارد و شاخص پایداری اقتصاد محلی با میانگین ۲/۳۷۹ در پایین‌ترین وضعیت قرار دارد. در مجموع مولفه های میزان رشد هوشمند خانوارهای روستایی در شهرستان کاشان با میانگین ۲/۶۴۳ پایین‌تر از وضعیت مطلوب ارزیابی شده است (جدول ۶). در روستاهایی که بالای ۱۰۰ خانوار می باشد از جمله مرق و خزلق مهمترین شاخص توسعه هوشمند، شاخص پایداری اقتصادی می باشد و در روستاهای دارای ۵۰ خانوار شاخص ارتقای کیفیت مسکن دارای بیشتری مقدار می باشد.

جدول ۶. بررسی وضعیت شاخص‌های میزان رشد هوشمند در روستاهای شهرستان کاشان با استفاده از آزمون تی تک نمونه‌ای

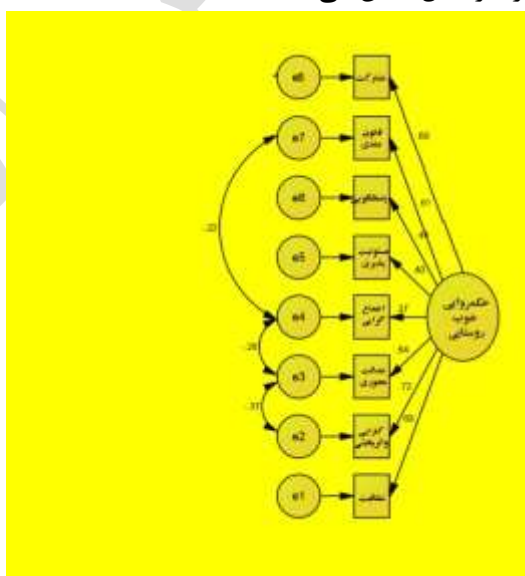
مطلوبیت عدد مورد آزمون=۳						
شاخص	مقدار آماره (t)	میانگین عددی	سطح معنی داری	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۹۵ درصد	
					حد بالا	حد پایین
پایداری اقتصاد محلی	-۳/۶۶۲	۲/۳۷۹	۰/۰۰۰	-۰/۲۲۱	-۰/۱۵۴	-۰/۳۲۷
ارتقاء کیفیت محیطی	-۵/۱۲۹	۲/۷۴۵	۰/۰۰۰	-۰/۱۵۵	-۰/۱۰	-۰/۲۱۳
تراکم و توسعه فشرده	-۷/۴۹۸	۲/۴۶۷	۰/۰۰۰	-۰/۳۳۳	-۰/۱۸۹	-۰/۴۲۸
ارتقاء کیفیت مسکن (۰,۷۲)	-۷/۲۲۴	۲/۸۱۳	۰/۰۰۰	-۰/۲۹۷	-۰/۱۶۶	-۰/۳۹۹

-۰/۳۳۸	-۰/۱۶۲	-۰/۲۲۶	۰/۰۰۰	۲/۵۴۱	-۵/۲۹۳	حمل و نقل و ارتباطات
-۰/۲۱۸	-۰/۰۹۲	-۰/۱۵۴	۰/۰۰۰	۲/۸۳۶	-۷/۷۱۳	پایداری اجتماع محلی
-۰/۲۲۳	-۰/۱۱۶	-۰/۱۷۸	۰/۰۰۰	۲/۷۲۲	-۵/۱۳۱	بهبود بافت کالبدی
-۰/۳۳۷	-۰/۱۶۳	-۰/۲۲۷	۰/۰۰۰	۲/۶۴۳	-۵/۲۹۴	مجموع میزان رشد هوشمند

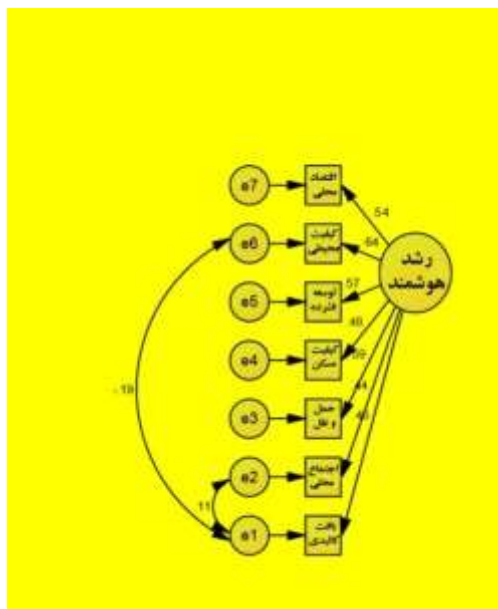
منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

بررسی تاثیر حکمروایی خوب در شکل‌گیری رهیافت رشد هوشمند در شهرستان کاشان

به‌منظور تحلیل کامل‌تر داده‌های به‌دست‌آمده، علاوه بر تحلیل‌های انجام گرفته در محیط SPSS، از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری نیز استفاده و نتایج در این بخش ارائه گردید. بدین منظور از نرم‌افزار AMOS استفاده شد. مدل سازی معادلات ساختاری روشی است که برای نشان دادن، برآورد و آزمون فرضیه‌ها درباره رابطه علی بین متغیرهای پنهان و آشکار بکار می‌رود (Zampetakis and Moustakis, 2006). شکل های ۲ و ۳ به ترتیب مقادیر ضرایب مسیر X-Model شامل مولفه های حکمروایی خوب (مولفه قانونمندی، شفافیت، مسئولیت پذیری، کارایی و اثربخشی، مشارکت، اجماع گرایی، عدالت محوری و پاسخ گوئی) و Y-Model شامل مولفه های میزان رشد هوشمند (پایداری اقتصاد محلی، ارتقاء کیفیت محیطی، تراکم و توسعه فشرده، ارتقاء کیفیت مسکن، حمل و نقل و ارتباطات، پایداری اجتماع محلی، بهبود بافت کالبدی) را در مدل نشان می دهند.

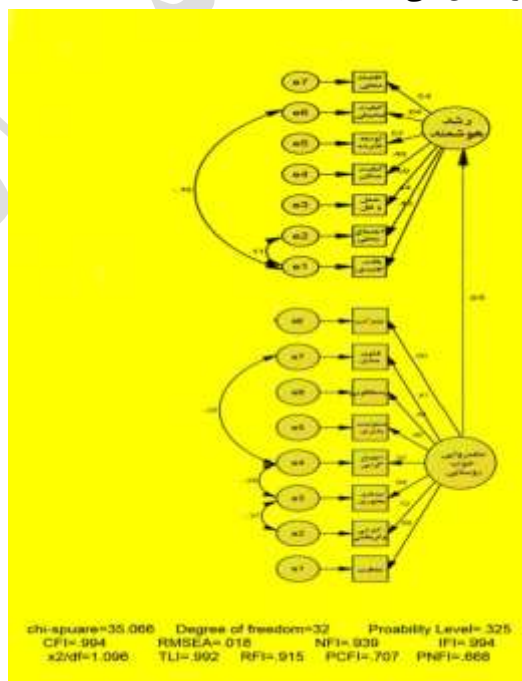

شکل ۲. مقادیر X-Model (Standardized Solution) متغیرهای پژوهش

شکل ۳. مقادیر Y-Model (Standardized Solution) متغیرهای پژوهش

برای بررسی روابط متغیرهای مدل که شامل روابط بین دو متغیر حکمروایی خوب و میزان رشد هوشمند می باشند. نمودار حاصل مسیر مدل روابط ساختاری مولفه های حکمروایی خوب (مولفه های قانونمندی، شفافیت، مسئولیت پذیری، کارایی و اثربخشی، مشارکت، اجماع گرایی، عدالت محوری و پاسخ گویی) با میزان رشد هوشمند (پایداری اقتصاد محلی، ارتقاء کیفیت محیطی، تراکم و توسعه فشرده، ارتقاء کیفیت مسکن، حمل و نقل و ارتباطات، پایداری اجتماع محلی، بهبود بافت کالبدی) را نشان می دهد.

شکل ۴. دیاگرام بخش ساختاری مدل بر اساس ضرایب استاندارد شده

تحلیل یافته‌ها نشان داد که متغیر حکمروایی خوب بصورت مستقیم بر متغیر میزان رشد هوشمند اثرگذار است و رابطه معناداری بین آن‌ها مشاهده می‌شود. ضریب مسیر بین متغیر حکمروایی خوب و میزان رشد هوشمند ($\gamma = 0/86$) و $t = 12/19$) مشاهده شد. خلاصه نتایج معادلات ساختاری مدل اندازه گیری حکمروایی خوب و میزان رشد هوشمند در جدول (۷) ارائه شده است. همانگونه که مشاهده می‌شود، بر اساس ضرایب مسیر (مقدار ضریب استاندارد و خطای استاندارد) برای متغیرهای مدل ساختاری قابل پذیرش بوده و نمایانگر سازگاری مناسب مدل ساختاری می باشد. توجه به نتایج تحقیق، تمامی متغیرها دارای بار عاملی بزرگتر از $0/5$ و مقدار t تمامی مسیرها بزرگتر از $1/96$ بودند.

جدول ۷. خلاصه نتایج معادلات ساختاری مدل اندازه گیری حکمروایی خوب و رشد هوشمند

متغیر	سازه	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	T Value
حکمروایی خوب	مشارکت	۰/۸۱	۰/۶۰	۱۱/۸۵
	قانونمندی	۰/۶۱	۰/۶۱	۱۱/۲۲
	پاسخگویی	۰/۷۶	۰/۴۴	۱۵/۳۹
	مسئولیت پذیری	۰/۷۳	۰/۴۰	۱۱/۳۴
	اجماع گرایی	۰/۵۴	۰/۳۷	۱۱/۲۳
	عدالت محوری	۰/۷۶	۰/۶۴	۱۲/۶۱
	کارایی و اثر بخشی	۰/۶۱	۰/۷۲	۱۲/۶۵
	شفافیت	۰/۷۶	۰/۶۸	۱۴/۳۱
	میزان رشد هوشمند	پایداری اقتصاد محلی	۰/۷۱	۰/۵۴
ارتقاء کیفیت محیطی		۰/۶۰	۰/۶۴	۱۰/۰۷
تراکم و توسعه فشرده		۰/۷۶	۰/۵۷	۱۲/۵۹
ارتقاء کیفیت مسکن		۰/۶۲	۰/۴۸	۱۰/۶۱
حمل و نقل و ارتباطات		۰/۶۶	۰/۵۹	۱۱/۶۵
پایداری اجتماع محلی		۰/۶۲	۰/۴۴	۱۲/۱۷
بهبود بافت کالبدی		۰/۴۲	۰/۴۶	۱۰/۶۷

منبع: یافته های پژوهش

جهت ارزیابی برازش مدل معادله های ساختاری از شاخص هایی نظیر شاخص برازندگی متعددی استفاده شد. مقدار معیار (حد مطلوب) و مقدار گزارش شده هر یک از شاخص های بالا برای مدل معادله های ساختاری تحقیق در جدول (۸) آورده شده است.

جدول ۸. مقدار استاندارد و شاخص‌های برازش مدل

شاخص	مقادیر استاندارد	مقادیر بدست آمده مدل
کای اسکوئر / درجه آزادی (X ² /df)	≤ ۳	۳/۳۶
شاخص نرم شده برازندگی (NFI)	≥ ۹۰	۰/۹۷
شاخص نرم نشده برازندگی (NNFI)	≥ ۹۰	۰/۹۷
شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)	≥ ۹۰	۰/۹۸
شاخص برازندگی (GFI)	≥ ۹۰	۰/۹۶
شاخص تعدیل برازندگی (AGFI)	≥ ۹۰	۰/۹۲
شاخص برازندگی فزاینده (IFI)	≥ ۹۰	۰/۹۸
شاخص میانگین مجذور پس مانده‌ها (RMR)	≤ ۰/۰۵	۰/۰۳۶
شاخص بذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA)	≤ ۰/۰۸	۰/۲۷

منبع: یافته‌های پژوهش

با توجه به مقدار گزارش شده شاخص‌های برازندگی در جدول بالا مشاهده می‌شود که مدل معادله‌ی ساختاری متغیرهای تحقیق دارای برازش مناسب و قابل پذیرش است. بنابراین بر اساس مدل برازش یافته تحقیق می‌توان گفت که سازه‌ی مورد استفاده برای بررسی رابطه بین حکمروایی خوب و میزان رشد هوشمند سازگاری قابل پذیرشی را نشان می‌دهد. همچنین می‌توان گفت که داده‌ها با مدل پیشنهادی منطبق هستند و شاخص‌های ارائه شده، نشان دهنده این موضوع است که در مجموع مدل پیشنهادی قابلیت مورد نیاز جهت تبیین متغیرها را دارا بوده و از لحاظ مجموع شاخص‌های برازش مدلی مطلوب می‌باشد.

علاوه بر اندازه‌گیری اعتماد و پایایی تک تک شاخص‌ها، محقق می‌تواند به محاسبه پایایی ترکیبی برای هر متغیر نهفته نیز بپردازد. برای محاسبه این موضوع از طریق فرمول زیر اقدام می‌شود (Kalantari, 2009). بر اساس محاسبه صورت گرفته همانطور که مشاهده می‌شود مقدار پایایی هر دو متغیر در سطح مطلوب و بالاتر از ۰/۷ قرار دارد (جدول ۹).

$$PC = \frac{(\sum \lambda)^2}{[(\sum \lambda)^2 + \sum (\theta)]}$$

فرمول:

راهنمای فرمول:

PC = پایایی ترکیبی

λ = بارهای مربوط به شاخص‌ها

θ = واریانس خطای شاخص‌ها

\sum = مجموع شاخص‌های هر متغیر نهفته

جدول ۹. نتایج پایایی ترکیبی بدست آمده برای متغیرهای نهفته مدل

متغیرهای نهفته	پایایی (Pc)	ترکیبی
حکمروایی خوب	۰/۷۲	
رشد هوشمند	۰/۸۲	

منبع : یافته های پژوهش

نتیجه گیری

وسعت جریان رشد هوشمند و توسعه پایدار به حدی است که کلیه افراد جامعه از پایین ترین سطح توسعه یافتگی تا بالاترین حد خودشناسی را در معرض دید قرار می دهند. روستاییان به عنوان عامل مؤثر در فعالیت های مختلف کشاورزی و غیر کشاورزی، از نظر نیروی انسانی مورد نیاز در جامعه روستایی، سهم عمده و به سزایی دارند؛ به گونه ای که بدون عملکرد آن ها توسعه پایدار روستایی امری ناممکن است. بعلاوه، براساس ادبیات موضوع، توسعه پایدار روستایی خود تابعی از ارتقاء رشد هوشمند است که ویژگی های ابعاد رشد هوشمند بر آن در این راستا اثرگذار است. به گونه ای که رشد هوشمند از طریق بهبود شاخص های خود؛ و با تأثیر گذاری بر ابعاد محیطی و اجتماعی - اقتصادی درک شده به وسیله روستاییان می تواند زمینه را در مسیر رشد و توسعه پایدار روستایی هموارتر سازد.

به سخن دیگر، هنگامی که ابعاد حکمروایی در جوامع قوی تر باشد، ساکنان جامعه به احتمال زیاد، بیشتر قادر به استفاد از فرصت های اقتصادی، جامعه سازی و افزایش ظرفیت برای مشارکت و شراکت در فعالیت های اجتماعی - اقتصادی هستند. توسعه ممکن است روابط بین ساکنان با یکدیگر و یا با جامعه میزبان را تحت تأثیر قرار دهد. بخش قابل توجهی از ادبیات توسعه پایدار سکونتگاه های روستایی حاکی از آن است که برنامه ریزی مبتنی بر جامعه باید در مراحل اولیه توسعه این گونه سکونتگاه ها گنجانده شود.

در تحقیق حاضر، مفهوم حکمروایی به عنوان ابزاری برای توسعه پایدار روستایی مورد مطالعه قرار گرفته است. لذا در صورتی که حکمروایی به عنوان زیر ساختی برای توسعه پایدار روستایی در نظر گرفته شود، می تواند تأثیرات منفی مرتبط با این مقوله را کاهش دهد. همچنین با برنامه ریزی های لازم و اجرایی برای افزایش وضعیت شاخص حکمروایی خوب در جهت رشد هوشمند می توان به فرآیند توسعه پایدار روستایی کمک کرد. طبق ادبیات و نیز نتایج این تحقیق آشکار شد که از یک طرف رشد هوشمند خود لازمه توسعه پایدار روستایی است و از طرف دیگر توسعه پایدار روستایی از عوامل مؤثر در ایجاد شاخص های رشد هوشمند است. این رابطه دوسویه اهمیت و لزوم توجه به رشد هوشمند هرچه بیشتر آن ها را در فرآیند توسعه پایدار روستایی آشکار می سازد.

بهبود شاخص های توسعه پایدار می تواند از طریق رشد هوشمند روستایی که گزینه هایی در حوزه مسکن، حمل و نقل، مشاغل و امکانات رفاهی (شامل خدمات اجتماعی، فرهنگی، تفریحی، آموزشی) ارائه می دهد در فرآیند توسعه پایدار روستایی فراهم سازد.

پیوند شاخص های حکمروایی خوب با مجموعه عناصر اساسی میزان رشد هوشمند در حوزه نواحی روستایی از ابعاد مختلف در دهه های اخیر مورد توجه سیاستگذاران، برنامه ریزان و مجریان روستایی قرار گرفته است. یافته های توصیفی نشان داد که از لحاظ شاخص های حکمروایی خوب و میزان رشد هوشمند تقریباً بیش از نیمی جامعه روستایی مورد مطالعه، در سطوح متوسط، ضعیف و بسیار ضعیف قرار دارند. بر اساس نتایج به دست آمده مولفه های حکمروایی خوب و

رشد هوشمند به ترتیب با میانگین ۳/۱۲۰ و ۲/۶۴۳ در روستاهای شهرستان کاشان به ترتیب متوسط و پایین‌تر از حد مطلوب ارزیابی شده است. این یافته مؤید این است که نمونه مورد مطالعه در زمینه‌های حکمروایی خوب و رشد هوشمند که از شاخص‌های توسعه پایدار می‌باشند، در وضعیت متوسط و ضعیف قرار دارد و این میزان از باید توسط برنامه ریزان روستایی مورد توجه بیشتر قرار گیرد.

یکی از اصلی‌ترین مؤلفه‌هایی که میزان رشد هوشمند را ارتقا می‌دهد، حکمروایی خوب است و نتایج تحقیق حاضر وجود رابطه دو متغیر را تایید می‌نماید. به عبارت روشن‌تر هر چه میزان حکمروایی خوب بالاتر رود میزان میزان رشد هوشمند افراد افزایش می‌یابد. یافته‌های پژوهش در خصوص مدل ساختاری تحقیق نیز حاکی از آن است که با توجه به نتایج بدست آمده می‌توان این‌گونه بیان داشت که ابزار تحقیق از اعتماد و پایایی مناسبی برخوردار بوده است. همچنین متغیر حکمروایی خوب بصورت مستقیم بر متغیر میزان رشد هوشمند اثرگذار است و رابطه معناداری بین آن‌ها مشاهده می‌شود. با توجه به مقدار گزارش شده شاخص‌های برازندگی نیز مشخص شد که مدل معادله‌ی ساختاری متغیرهای تحقیق دارای برازش مناسب و شایان پذیرشی هستند و ساختار کلی تحقیق مورد تایید می‌باشد. بنابراین بر پایه مدل برازش یافته تحقیق می‌توان گفت که مولفه‌های مورد استفاده تحقیق که بر پایه مطالعات پیشین گردآوری شده بودند، توان برآورد اثرات ساختاری حکمروایی خوب بر رشد هوشمند را دارند و تمامی ابعاد رشد هوشمند با متغیر حکمروایی خوب دارای رابطه علی می‌باشند.

به این معنا که با افزایش تعاملات میان دهیاران و جوامع روستایی همراه با اعتماد درون سازمانی و حمایت‌های مداوم، همچنین تعاملات با گروه‌ها، مشارکت، اعتماد، و همیاری اجتماعی، افزایش میزان رشد هوشمند روستاییان را در پی خواهد داشت. همچنین، در پژوهش‌های عنایستانی (۱۳۹۹)، مومنی و همکاران (۱۳۹۹) نیز مانند این تحقیق این رابطه مثبت و تایید شده بود.

این نتیجه با پژوهش (Wohl, Stefaniak, Elgar, 2020) که طبق آن شاخص‌های رشد هوشمند در فرایند توسعه پایدار اثرگذار بوده؛ همراستا است. همچنین، با نتایج (Tregear & Cooper, 2016) که معتقد است رشد هوشمند می‌تواند به واسطه زیست پذیرترساختن سکونتگاه‌های روستایی، توسعه اقتصادی پایدار، خلق گزینه‌های متنوع و استطاعت پذیر مسکن و حفظ پایداری اکولوژیک، اجتماعی، اقتصادی و کالبدی کمک کند و در نتیجه مزایای چشمگیری برای اجتماعات روستایی داشته باشند هم راستا است.

نتایج با پژوهش (Tsimpo & Wodon, 2018) مطابقت دارد که کاربری ترکیبی شاخص‌های رشد هوشمند و حکمروایی خوب می‌تواند مزایای پایداری مالی و اقتصادی را هدایت نماید و بنابراین به دریافت مالیات محلی بیشتری کمک می‌نماید. شغل‌ها و مزایای ناحیه‌ای را که می‌توانند مردم بیشتری را جذب نمایند شناسایی می‌نماید؛ وقتی مدیریت کارآمدی خود را داشته باشد و مردم محلی در یک ناحیه خرید نمایند فعالیت اقتصادی افزایش می‌یابد؛ به طور کلی، این رویکرد ارتباط میان توسعه و کیفیت زندگی را مدنظر دارد.

منابع

بابائی، نگین؛ تقیلو، علی اکبر؛ موقری، علیرضا، (۱۴۰۰). روستاهای هوشمند راهبردی برای توسعه پایدار (مطالعه موردی: دهستان نازلو- شهرستان ارومیه)، فصلنامه نشریه علمی مهندسی جغرافیایی سرزمین، دوره ۵، شماره ۹، صص. ۲۹-۴۲.

بیات، مصطفی، ستاری، زهره، محمدیان مصمم، حسن. و جورنبدیان، محمد. (۱۳۹۵). از پراکنده‌رویی تا رشد هوشمند:

گسترش فضایی سکونتگاههای روستایی (مطالعه موردی: روستاهای آخوند محله و سلیمان آباد، ناحیه تنکابن). مجله پژوهش

و

برنامه ریزی روستایی، دوره ۵، شماره ۱، صص. ۴۹-۶۵.

حسین زاده دلیر، کریم و فاطمه صفری. (۱۳۹۱). تاثیر برنامه ریزی هوشمند بر انتظام فضایی شهر. جغرافیا و توسعه فضای شهری، سال ۴، شماره ۸، صص. ۹۹-۱۳۳.

خداپناه، کیومرث. (۱۴۰۱). شناسایی و تحلیل بازیگران اصلی و تأثیرگذار در حکمروایی خوب روستایی مورد مطالعه: شهرستان اردبیل. برنامه ریزی فضایی، ۱۲(۲)، ۱۲۶-۱۶۶. doi: 10.22108/sppl.2022.134550.1667119

دعایی، حبیباله؛ رضایی راد، مصطفی؛ خانی، داوود. (۱۳۹۰). طراحی و تبیین مدل تأثیرگذاری وظایف مدیریت منابع انسانی بر بازارگرایی عملکرد سازمانی. پژوهش‌های مدیریت عمومی، دوره ۴، شماره ۱۴، صص. ۸۵-۱۰۶.

دیوسالار، اسدالله، علی اکبری، اسماعیل، بخشی، امیر. (۱۳۹۷). بررسی نقش رشد هوشمند در توسعه پایدار شهرهای ساحلی (مطالعه موردی: بابلسر). مجله آمایش جغرافیایی فضا، دوره ۸، شماره ۲۹، صص. ۱۸۱-۲۰۰.

رحمانی فضلی عبدالرضا، صادقی مظفر، علیپوریان جهانبخش. بنیان‌های نظری حکمروایی خوب در فرایند مدیریت روستایی نوین. مدیریت شهری و روستایی. ۱۳۹۴؛ ۱۴ (۳۸): ۵۴-۴۳

رحیمی، محمد، قیاسی، سمیرا. و امیریان، سهراب. (۱۳۹۶). رزیابی شاخص های رشد هوشمند شهری با استفاده از مدل تحلیل عاملی (مطالعه موردی: منطقه یک شهر شیراز). فصلنامه جغرافیا، دوره ۱۵، شماره ۵۵، صص. ۲۶۶-۲۵۴.

رزاقی اصل، سینا، خوشقدم، فرزانه. (۱۳۹۶). کاربست رشد هوشمند در طراحی بافت‌های فرسوده شهری از دیدگاه متخصصین و مردم، نمونه موردی: محله فرحزاد تهران. معماری و شهرسازی آرمان شهر، دوره ۱۰، شماره ۲۱، صص. ۱۴۹-۱۵۹.

رکن الدین افتخاری، عبدالرضا؛ پورطاهری، مهدی؛ آدینه وند، اسماعیل. (۱۳۹۹). ارزیابی سطح الگوی رشد هوشمند در مناطق روستایی استان تهران، فصلنامه برنامه‌ریزی و آمایش فضا، دوره ۲۴، شماره ۱۹، صص. ۱۰۳-۱۲۶.

رهنما، محمد رحیم و غلامرضا عباس زاده. (۱۳۸۷). اصول، مبانی و مدل های سنجش فرم کالبدی شهر. مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی. ۱۸۴ ص.

سعیدی رضوانی، نوید. و خستو، مریم. (۱۳۸۶). پدیده پراکندگی شهری و تئوری رشد هوشمند. ماهنامه شمس، دوره ۴، شماره ۳۸، صص. ۹-۱۸.

سفیری خدیجه، شایسته سولماز. بررسی رابطه‌ی سرمایه اجتماعی خانواده با سلامت اجتماعی جوانان. فصلنامه مددکاری اجتماعی. ۱۳۹۴؛ ۴ (۳): ۵-۱۷

ضرابی، اصغر، صابری، حمید، محمدی، جمال. و وارثی، حمیدرضا. (۱۳۹۰). تحلیل فضایی شاخص های رشد هوشمند شهری (مطالعه موردی: مناطق شهر اصفهان)، فصلنامه پژوهش های جغرافیایی انسانی، دوره ۴۴، شماره ۷۷، صص. ۱-۱۷.

عبدالهی، علی اصغر، خدامان، زهرا. (۱۳۹۵). بررسی و ارزیابی فضایی کالبدی شاخص های رشد هوشمند با استفاده از مدل WASPAS (مطالعه موردی: مناطق شهر یزد). جغرافیای اجتماعی شهری، دوره ۳، شماره ۳، صص. ۷۹-۹۹.

عنابستانی، علی اکبر، کلاته میمری، رقیه. (۱۳۹۹). تحلیل فضایی شاخص‌های مؤثر در شکل‌گیری توسعه هوشمند روستایی مطالعه موردی: شهرستان جویین. فصلنامه جغرافیا و توسعه، دوره ۱۸، شماره ۶۰، صص. ۱-۲۰.

عناستانی، علی اکبر؛ جوانشیری، مهدی (۱۳۹۵). تجزیه و تحلیل و تحلیل شاخص‌های توسعه روستایی هوشمند (مطالعه موردی: روستاهای شهرستان بینالود)، مجله پژوهش و برنامه ریزی روستایی، دوره ۵، شماره ۴، صص. ۲۱۲-۱۸۷.
قربانی، رسول. و نوشاد، سمیه. (۱۳۸۷). راهبرد رشد هوشمند در توسعه شهری اصول و راهکارها، جغرافیا و توسعه، سال ۶، شماره ۱۲، صص. ۱۸۰-۱۶۳.

کیانی، اکبر. و رئیس، احمد. (۱۳۹۶). بررسی توسعه فیزیکی - کالبدی شهر فنوج بر اساس راهبرد رشد هوشمند. *جغرافیا و برنامه ریزی*، دوره ۲۱، شماره ۵۹، صص. ۲۶۳-۲۸۰.

محمودزاده، حسن، عابدینی ایرانق، رویا. (۱۳۹۸). تلفیق اصول رشد هوشمند و استراتژی توسعه میان‌افزا در شناسایی ظرفیت‌های کالبدی توسعه درونی شهر (مطالعه موردی: منطقه ۳ تبریز). *فصلنامه جغرافیا و توسعه*، دوره ۱۷، شماره ۵۶، صص. ۵۷-۷۲.

مومنی، احمد، جهانشیری، ماندانا، عزمی، آئیژ. (۱۳۹۹). اثرات حکمروایی خوب بر زیست پذیری سکونتگاه های پیراشهری در دهستان آدران. *توسعه فضاهای پیراشهری*، ۲(۱)، ۲۰۵-۱۹۳.

نسترن، مهین، مطلوبی، آرزو. و مطلوبی، فاطمه. (۱۳۹۲). تحلیل ابعاد کالبدی- اجتماعی رشد هوشمند در شهر اصفهان. *مجله پژوهش هنر*، دوره ۳، شماره ۶، صص. ۲۹-۱۷.

نوپن، داریوش، تقوی، ابراهیم، عزت پناه، بختیار. (۱۴۰۱). توانمندسازی سکونت‌گاه‌های غیررسمی با تأکید بر شاخص‌های حکمروایی مطلوب شهری (مطالعه موردی: محلات غیررسمی کلان‌شهر تبریز). *برنامه ریزی فضایی*، ۱۲(۳)، ۱۲۲-۱۰۹. doi: 10.22108/sppl.2023.135434.1673

ویلر، استیون، (۱۳۹۳). برنامه‌ریزی برای پایداری ایجاد جامعه‌ای زیست پذیر، متعادل و اکولوژیک، مترجم محمد جمعه پور و شکوفه احمدی، تهران، انتشارات علوم اجتماعی.

American Planning Association (APA) (2009). *Planning and Urban Design Standards, Places and Place Making*, Translated by G. Etemad and Others, Iranian Society Consulting Engineers Press, Tehran

Anabestani, A. & Javanshiri, M (2018). Factors Affecting the Formation of Smart Rural Development in Iran. *Journal of Rural Development*, 37(1), 71-94.

Anabestani, A., & Meymari, R. K. (2020). Analysis of Key Propellants Affecting the Formation of Smart Rural Development in Iran. *Journal of Rural and Community Development*, 15(4), 120-150.

Atkočiūnienė, V., & Vazonienė, G. (2019). Smart village development principles and driving forces: the case of Lithuania. *European countryside. Warsaw: De Gruyter*, 2019, 11(4), 479-516.

Aziiza, A. A. & Susanto, T. D. (2020). Information System Department Surabaya, Indonesia, pp: 1.

Barclay, D., Higgings, C., & Thompson, R. (1995). The partial least squares (PLS) approach to casual modeling: Personal computer adoption and use as an illustration. *Technology Studies*, 2: 285-309, 1995. Hypothesis Testing. *View at*.

Chen, Z., Poon, K. T., DeWall, C. N., & Jiang, T. (2020). Life lacks meaning without acceptance: Ostracism triggers suicidal thoughts. *Journal of personality and social psychology*, 119(6), 1423. Aaboud, M., Aad, G., Abbott, B., Abbott, D. C., Abeloos, B., Abhayasinghe, D. K., ... & Banas, E. (2019). Electron reconstruction and identification in

the ATLAS experiment using the 2015 and 2016 LHC proton–proton collision data at $\sqrt{s} = 13$ TeV. *The European Physical Journal C*, 79(8), 1-40.

Datta, M., Staszewski, O., Raschi, E., Frosch, M., Hagemeyer, N., Tay, T. L., ... & Prinz, M. (2018). Histone deacetylases 1 and 2 regulate microglia function during development, homeostasis, and neurodegeneration in a context-dependent manner. *Immunity*, 48(3), 514-529.

Egreteau, R. (2017). Parliamentary Development in Myanmar: An Overview of the Union Parliament, 2011-2016.

Elgar, F. J., Stefaniak, A., & Wohl, M. J. (2020). The trouble with trust: Time-series analysis of social capital, income inequality, and COVID-19 deaths in 84 countries. *Social Science & Medicine*, 263, 113365.

Galli, A., Iha, K., Pires, S. M., Mancini, M. S., Alves, A., Zokai, G., ... & Wackernagel, M. (2020). Assessing the ecological footprint and biocapacity of Portuguese cities: Critical results for environmental awareness and local management. *Cities*, 96, 102442.

Hulland, J. (1999). Use of partial least squares (PLS) in strategic management research: A review of four recent studies. *Strategic Management Journal*, 20(2), 195-204.

Kalinka, M., Geipele, S., Pudzis, E., Lazdins, A., Krutova, U., & Holms, J. (2020). Indicators for the smart development of villages and neighbourhoods in baltic sea coastal areas. *Sustainability*, 12(13), 5293.

Karin, A., Hannesdottir, K., Jaeger, J., Annas, P., Segerdahl, M., Karlsson, P., ... & Miller, F. (2014). Psychometric evaluation of ADAS-Cog and NTB for measuring drug response. *Acta Neurologica Scandinavica*, 129(2), 114-122

Liu, C. H., & Huang, Y. M. (2015). An empirical investigation of computer simulation technology acceptance to explore the factors that affect user intention. *Universal Access in the Information Society*, 14(3), 449-457.

Lumineau, F., Wang, W.Q., & Schilke, O. (2021), Blockchain governance a new way of organizing collaborations? *Organ. Sci.* 32 (2), 500–521.

McGuire, R., Longo, A., & Sherry, E. (2022). Tackling poverty and social isolation using a smart rural development initiative. *Journal of Rural Studies*, 89, 161-170.

Popovych, A. (2018). Social Capital and Rural Development. *Tourism & Development Studies*, 323.

Merrell, I. (2022), Blockchain for decentralised rural development and governance ,Journal Preproof, Available online 29 April 2022, Article 100086.

Munteanu, A.C. (2015). Knowledge Spillovers of FDI. *Procedia Economics and Finance*, 32©, 1093-1099

Profiroiu, M. C., & Radulescu, C. V. (2019). Local Development Opportunities in The Context of Sustainable Development By Applying The Concept Of" Smart Village" In Romania. In *Proceedings of the International Management Conference* (Vol. 13, No. 1, pp. 1059-1067). Faculty of Management, Academy of Economic Studies, Bucharest, Romania.

Ramachandra, T. V., Chandran, M. D., & Hegde, G (2015). Smart village framework. Technical Report. SahyadriEnvis-Environmental Information System, Indian Institute of Science, 90, 1-42.

Roy, S. & Joseph, D. (2021). Psychology and education. *An Interdisciplinary Journal*, 58(2): 254-265. www.Psychologyandeducation.net.

Smart Growth Network (SGN). (2012). available at: www.smartgrowth.org access: 2014-6-22

Tregear, A., & Cooper, S. (2016). Embeddedness, social capital and learning in rural areas: The case of producer cooperatives. *Journal of Rural Studies*, 44, 101-110.

Tsimpo, C., & Wodon, Q. (Eds.). (201[^]). Residential piped water in Uganda. World Bank Publications.

Zavratnik, V., Podjed, D., Trilar, J., Hlebec, N., Kos, A., & Stojmenova Duh, E. (2020). Sustainable and community-centred development of smart cities and villages. *Sustainability*, 12(10), 3961.